

Ιστόχωροι κοινωνικής δικτύωσης

Οι Απόψεις των Νέων

Κοινωνική δικτύωση

Εργαλείο διαμόρφωσης σχέσεων μεταξύ των χρηστών του διαδικτύου, οι οποίοι προβάλλονται σε αυτό μέσω του Η/Υ (Παπαντωνίου, 2010).

Οι πιο διάσημοι Ι.Κ.Δ

Σε εκατομμύρια επισκέπτες μηνιαίως

- 1. www.facebook.com, με 550.000.000 (προφίλ, φίλοι, chat, εφαρμογές κ.α.)
- 2. www.myspace.com, με 90.500.000 (παρόμοια χαρακτηριστικά, μουσικό - επαγγελματικό)
- 3. www.twitter.com, με 89.800.000 (παρόμοια, πιο απλοϊκό, λιγότερες εφαρμογές)
- 4. www.linkedin.com, με 50.000.000 (επαγγελματικό, βιογραφικά, εργασίες, κ.α.)
- 5. www.ning.com, με 42.000.000 (online πλατφόρμα δημιουργίας)

Ψυχολογία των Νέων

- **1. Άγνοια – Έλλειψη Ενημέρωσης**
- **2 . Παρορμητικότητα νέων – Δημοφιλία Κοινωνικών Δικτύων**
Για πολλούς εφήβους, το Facebook είναι σήμερα το κύριο «στέκι» τους. Το facebook σου επιτρέπει να εκθέσεις το καλύτερο κομμάτι του εαυτού σου, φιλτράροντας οτιδήποτε μπορεί να σε κάνει να αισθάνεσαι άσχημα
- **3. Υπερβολική αισιοδοξία**
Γενική απάθεια και αποστασιοποίηση για δυσάρεστες καταστάσεις οι οποίες μπορεί να συμβαίνουν μόνο σε άλλους. Αυτό οδηγεί στην υπερέκθεση των προσωπικών δεδομένων κατά τη χρήση των κοινωνικών δικτύων.
- **4 Αγνόηση επιτηδείων στο διαδίκτυο**
Κυρίως οι νέοι ξεχνούν το γεγονός πως το διαδίκτυο είναι μία μικρογραφία της κοινωνίας – άρα υπάρχουν και οι επιτήδριοι .

Εθισμός – Υπερβολική χρήση

Κίνδυνοι

- η δημιουργία ψεύτικων προφίλ από τρίτους (διασυσμμό εκμετάλλευση)
- προσβλητικά σχόλια υβριστικού και σεξουαλικού περιεχομένου.
- η σεξουαλική παρενόχληση.
- η κλοπή προσωπικών δεδομένων (άγνωστη διαχείρισή τους)
- οι ερωτικοί και οικονομικοί εκβιασμοί
- ο εθισμός και η συναισθηματική εξαπάτηση των χρηστών
- τα απειλητικά εξατομικευμένα ή και από οργανωμένη ομάδα μηνύματα για άσκηση σωματική βίας.
- η δήλωση και προτροπή αυτοκτονίας.
- το παραπλανητικό και επιβλαβές social networking spam & phishing.
- η κακουργηματική παιδική πορνογραφία.

Περιστατικά

1. Φεβρουάριος 2010: Αποβολή μαθήτριας από Γυμνάσιο νησιού γιατί δημιούργησε Group «μισώ τη διευθύντρια του σχολείου μου κα...».- Στο "group" μέλη είχαν γίνει περισσότερα από 100 παιδιά. (έντονος σχολιασμός Μ.Μ.Ε., μέχρι και παρέμβαση της τότε Υπουργού Παιδείας)
2. Δεκέμβριος 2009: παραίτηση γενικού γραμματέα Υπουργείου της νέας τότε κυβέρνησης λόγω παλαιότερων υποτιμητικών σχολίων που ανακαλύφθηκε πως είχε δημοσιεύσει στο facebook για τον Πρωθυπουργό.
3. Μάιος 2010: το Τ.Δ.Η.Ε. απέτρεψε δύο αυτοκτονίες 19χρονων φοιτητών που επικοινωνούσαν μεταξύ τους μέσα από δωμάτια επικοινωνία
4. Δεκέμβριος 2009: 16χρονη μαθήτρια αυτοκτόνησε διότι το «αγόρι» που συνομιλούσε μαζί του μέσω Facebook, για ένα περίπου χρόνο, τη χώρισε διασύροντάς την. Η αστυνομία μετά από έρευνες κατέληξε πως «αγόρι», ήταν η μητέρα της πρώην καλύτερή της φίλης με την οποία είχαν μαλώσει.

Όροι Χρήσης

- Όροι Χρήσης του Facebook : είναι έτσι σχεδιασμένοι ούτως ώστε να προκαλούν τη μέγιστη έκθεση των χρηστών του. Οι 5.830 λέξεις των Όρων Χρήσης, είναι μακρύτεροι από το Σύνταγμα των ΗΠΑ
- Μέρος των προσωπικών πληροφοριών του χρήστη είναι υποχρεωτικά δημόσιο (Public Information) και άρα το Facebook μπορεί να το εκμεταλλευθεί εμπορικά χωρίς περαιτέρω άδεια.
- Νέο πρωτόκολλο που επιτρέπει σε εκδότες και webmasters να προσθέσουν στους ιστότοπους τους εφαρμογές και εργαλεία του Facebook.
- Επιτρέπει σε τρίτους ιστότοπους να έχουν άμεσα πρόσβαση στις προσωπικές πληροφορίες του χρήστη μόλις αυτός τα επισκέπτεται
- Ακόμα και αν καταργήσετε τον λογαριασμό σας,
ότι έχετε ανεβάσει κατά καιρούς στο facebook του έχετε δώσει το δικαίωμα να τα χρησιμοποιεί, για πάντα.

Οικονομικά στοιχεία

- Παιχνίδια
- Fan Pages
- Διαφημίσεις

Η 3^η χώρα στον κόσμο

- 550 εκατομμύρια χρήστες
- 10 δις \$ - αξία 10% μετοχών (2 μήνες πριν)
- 232.000 θέσεις εργασίας στην ΕΕ (έρευνα)

Μεθοδολογία της Έρευνας

Παρατήρηση

- Η παρατήρηση χρησιμοποιείται αυτοτελώς ως κύρια μέθοδος στην παιδαγωγική έρευνα αλλά και ως δευτερεύουσα μέθοδος, για την καλύτερη κατανόηση και ερμηνεία των δεδομένων κάνοντας χρήση και άλλων μεθόδων και τεχνικών έρευνας.
- Η «παρατήρηση» μπορεί να οριστεί ως η προσεκτική παρακολούθηση και καταγραφή της εκτύλιξης των φαινομένων, χωρίς πρόθεση τροποποίησής τους, που γίνεται με ή χωρίς τη βοήθεια των κατάλληλων μέσων μελέτης και έρευνας (Μπορεί να ειπωθεί πως η συγκεκριμένη μέθοδος συμπληρώνει τον πειραματισμό.)

Ερωτηματολόγιο

- Το ερωτηματολόγιο αποτελεί το σύνολο γραπτών ερωτήσεων σχετικών με το πρόβλημα, τις οποίες ο ερευνητής απευθύνει ομοιόμορφα στα υποκείμενα του δείγματος με σκοπό να συγκεντρώσει τις αναγκαίες ερευνητικές πληροφορίες. Πρόκειται δηλαδή για ένα όργανο έρευνας με το οποίο συγκεντρώνονται έμμεσα πολλές και διάφορες πληροφορίες.

Παρατήρηση

Δημιουργία εικονικού προφίλ

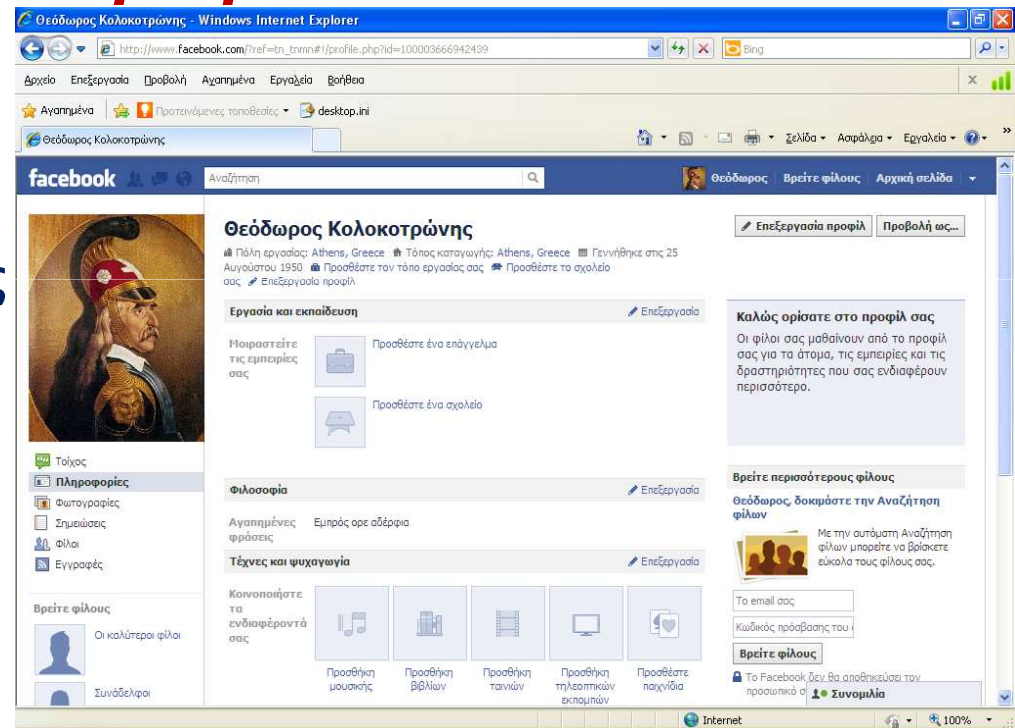
Βήμα 1^ο Δημιουργία προφίλ

Βήμα 2^ο Αναζήτηση φίλων

Βήμα 3^ο Λειτουργίες – Επιλογές

Βήμα 4^ο Εφαρμογές

Βήμα 5^ο Διαγραφή

Συμπεράσματα

- Ψεύτικα στοιχεία , ακόμα και e-mail
- Ανακαλύψαμε πως όλοι οι ήρωες του '21 έχουν Facebook
- Καταγραφή λειτουργιών - ενεργειών
 - Συνομιλίες (Άμεσα Μηνύματα- chat)
 - Έμμεσα Μηνύματα
 - Παρακολούθηση Videos και φωτογραφιών
 - Αναρτήσεις (Δημοσιεύσεις , Σχόλια, Video, Φωτογραφίες , Ηλεκτρονικές Διευθύνσεις - Κείμενο (Τοίχος), Εικόνες
 - Αναζήτηση-οργάνωση φίλων (Block-Απόρριψη - Διαγραφή-αίτηση ανεπιθύμητη)
 - Πληροφορίες (profile)
 - Σκούντημα-Like-Dislike-Επισήμανση σε φωτογραφία
 - Διαχείριση Προφίλ (αυτόν που βλέπουν και τι)
 - Εφαρμογές
 - Παιχνίδια (poker, blackjack, τζόγος, dod.gr, Farmville, Crime city)
 - Επεξεργασία φωτογραφιών (picnick)
 - Διαφημίσεις
 - Ομάδες (εκδηλώσεις, ιστοσελίδες προγραμμάτων καλλιτεχνών)
- Άμεση πρόσβαση σε παιχνίδια - τζόγο
- Αδυναμία διαγραφής λογαριασμού- απενεργοποίηση

Ερωτηματολόγιο

Ερευνητικά Ερωτήματα - Στόχοι:

- Για ποιους λόγους χρησιμοποιούν τα παιδιά το Facebook και ποιες επιμέρους υπηρεσίες του προτιμούν περισσότερο;
- Ποια είναι η συχνότητα σύνδεσης των παιδιών στο Facebook και πόσο αυτή επηρεάζει την προσωπική και κοινωνική τους ζωή;
- Πόσο εκτεθειμένοι είναι οι μαθητές στους κινδύνους; Έχουν βιώσει κάποια δυσάρεστη εμπειρία κατά την ενασχόλησή τους με το Facebook; Αν ναι, πως την αντιμετώπισαν;
- Να προβληματίσουμε τους μαθητές παραθέτοντάς τους κατάλληλα ερωτήματα (λ.χ. λίστα κινδύνων που έχουν αντιμετωπίσει)
- Να διερευνήσουμε το βαθμό ενημέρωσης των εφήβων για τους κινδύνους που διατρέχουν στο Facebook αλλά και αν επιθυμούν να ενημερωθούν και από ποιον

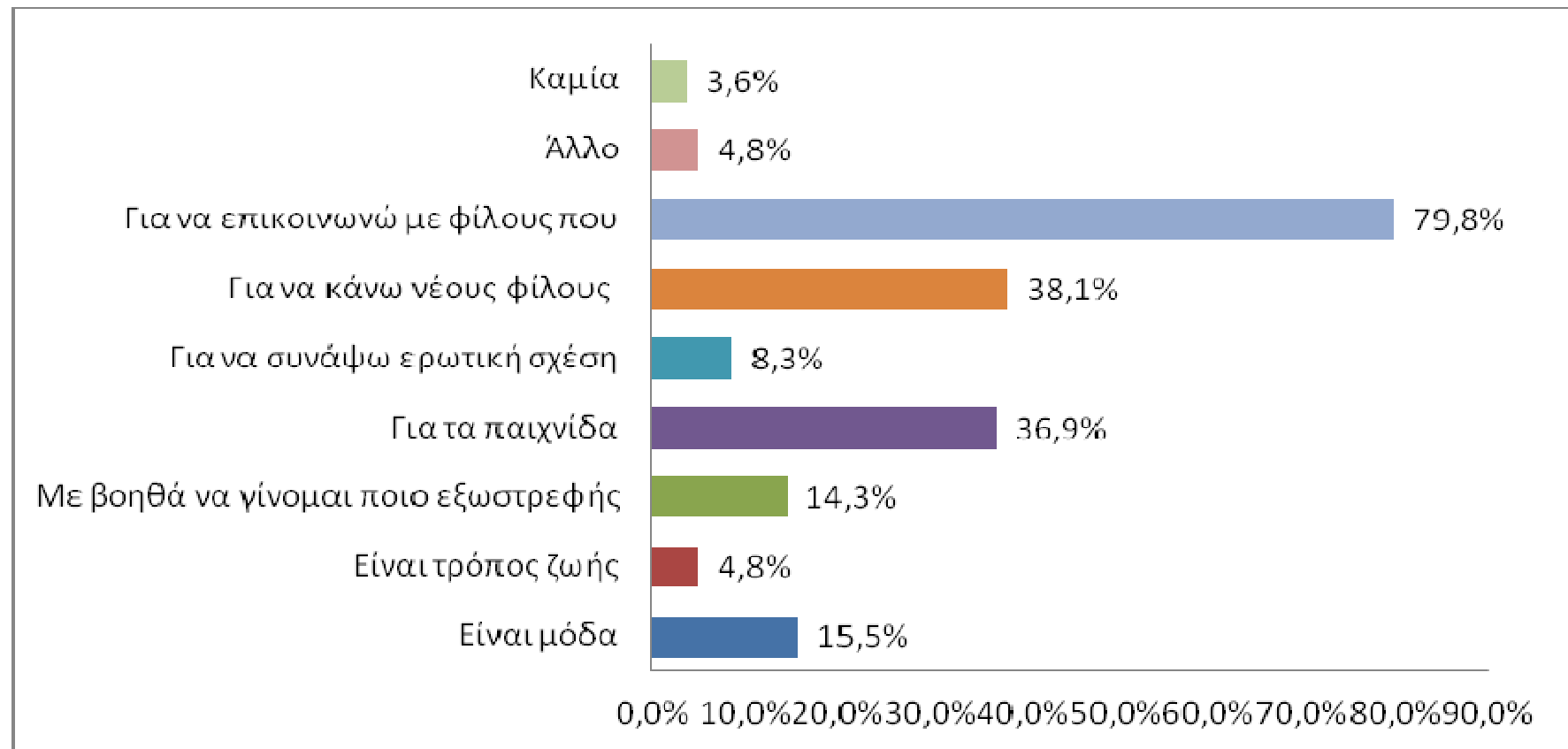
Μέθοδος: - Δημοσκόπηση

Δείγμα

- 84 Μαθητές των 3 τάξεων του Λυκείου. **Φύλλο:** 34 Αγόρια και 50 κορίτσια

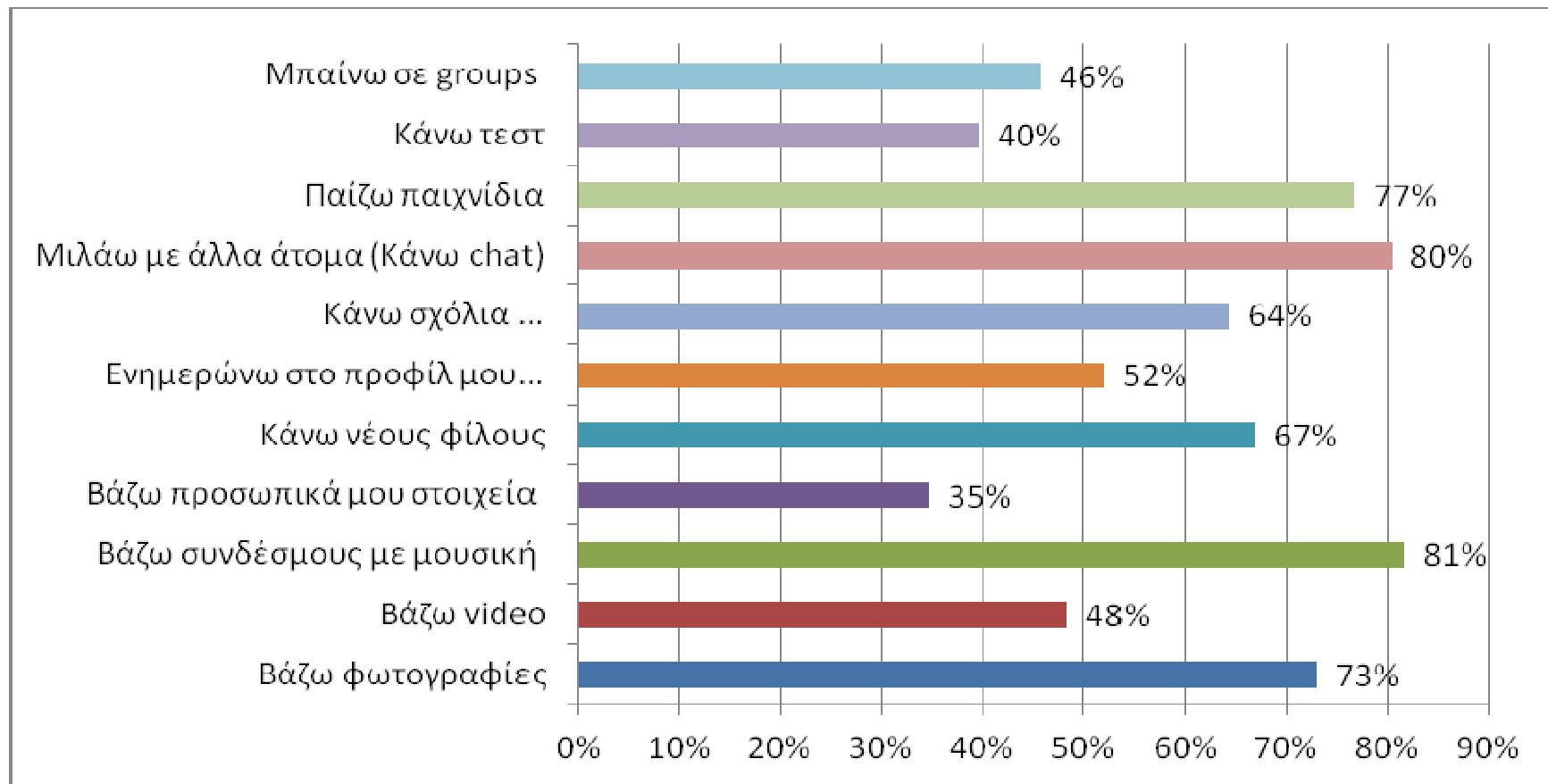
Αποτελέσματα – Παρουσίαση (1)

Ερώτηση 2. Γιατί χρησιμοποιείτε ιστόχωρους κοινωνικής δικτύωσης;

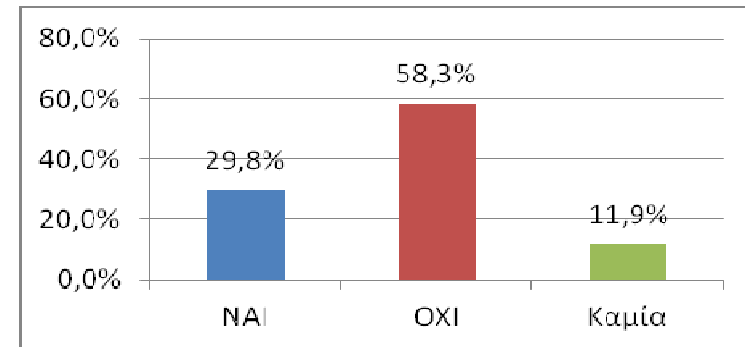
Αποτελέσματα – Παρουσίαση (2)

Ερώτηση 6. Ποιες υπηρεσίες ιστοχώρων κοινωνικής δικτύωσης χρησιμοποιείτε;

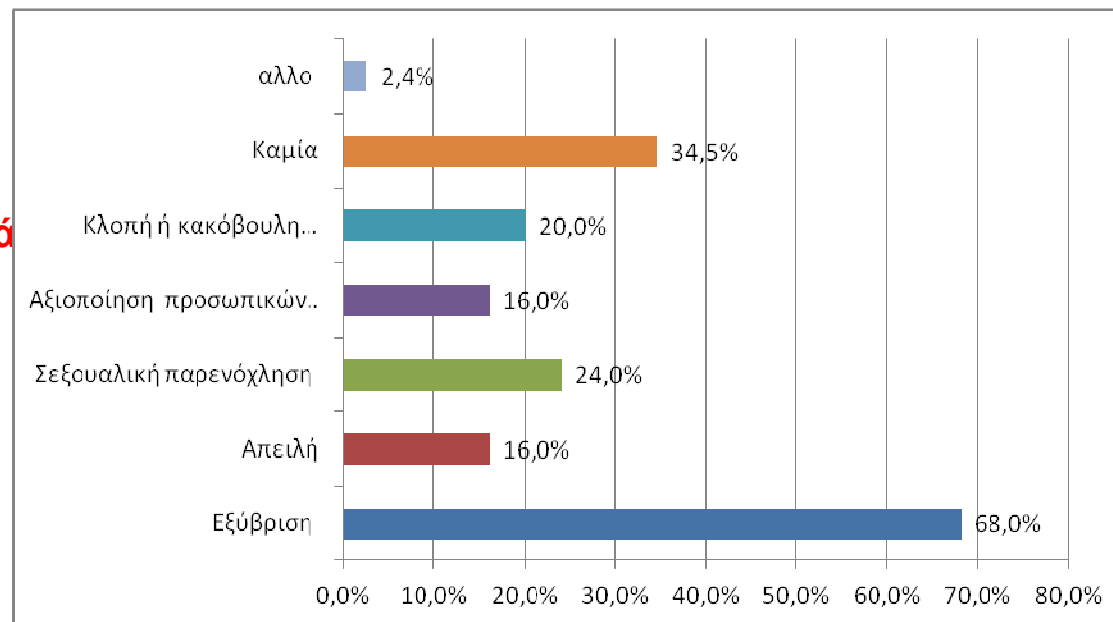
Αποτελέσματα – Παρουσίαση (3)

Ερώτηση 24. Σας έχει συμβεί ποτέ κάτι δυσάρεστο στο facebook;

β) αν ναι, τι;

Καταγράφηκαν 67 περιστατικά στους 25 μαθητές που απάντησαν θετικά

Συμπεράσματα - 1

1. Χρήση - Δημοφιλία

- 96% κάνει χρήση των Ι.Κ.Δ 92% του Facebook. Μικρό ποσοστό χρησιμοποιεί Twitter (10%). Οι ελάχιστοι μαθητές που δεν κάνουν χρήση των ΙΚΚ σημείωσαν ότι δεν βρίσκουν κανένα ενδιαφέρον σε αυτούς.
- **Λόγοι χρήσης:** επικοινωνούν με τους φίλους τους (80%), τα παιχνίδια (39%) ,για να κάνουν νέους φίλους (38%).
- **Συχνότητα χρήσης :** γενικά οι έφηβοι σε ποσοστό περίπου 70% κάνουν αρκετά συχνή χρήση των ιστόχων κοινωνικής δικτύωσης. Παρά ταύτα σε πολύ μεγάλο ποσοστό (60%) θεωρεί πως ποτέ ή πολύ σπάνια παραμελεί τα μαθήματά του εξαιτίας αυτού ενώ μόνο ένα 13% παραδέχεται πως αυτό συμβαίνει συχνά ή πολύ συχνά. Το υπόλοιπο 21% θεωρεί πως αυτό συμβαίνει «κάποιες φορές». Ακόμη μεγαλύτερο ποσοστό (86%) θεωρεί πως δεν παραμελεί την προσωπική του ζωή για το facebook, ενώ μόλις ένα 14% συγκεντρώνουν οι υπόλοιπες απαντήσεις. Αυτό μας δείχνει **πως οι έφηβοι δεν πιστεύουν πως το facebook επηρεάζει την κοινωνική τους ζωή γενικότερα, δεν έχουν συνειδητοποιήσει ή δεν αποδέχονται κάτι τέτοιο παρότι και πολύ χρόνο αφιερώνουν σε αυτό και όπως θα δούμε παρακάτω δημιουργούν ένα «κοινωνικό πλέγμα» γύρω τους από φίλους του facebook που σίγουρα επηρεάζει την ζωή τους (ψυχολογία και συναισθηματική τους κατάσταση).**
- Δραστηριοποιούνται με όλους τους τρόπους που παρέχει το facebook, με πιο δημοφιλείς τους συνδέσμους μουσικής (81%), το chat (80%), τα παιχνίδια (77%) και η ανάρτηση φωτογραφιών (73%). Ακολουθούν σε δημοφιλία οι απαντήσεις «Κάνω νέους φίλους» (67%), «Κάνω σχόλια στο προφίλ και τις φωτογραφίες φίλων μου» με 64% «Ενημερώνω στο προφίλ μου για τις καθημερινές μου δραστηριότητες» με 52% , και τελευταίες σε προτιμήσεις οι απαντήσεις «Βάζω video» (48%), «Μπαίνω σε groups» (46%), «Κάνω τεστ» (40%) και τέλος «ενημερώνω τα προσωπικά μου στοιχεία» με 35%.

Συμπεράσματα - 2

Ασφάλεια - Ενημέρωση

- Το 67% πιστεύει ότι δεν έχει νόημα να χρησιμοποιείς το facebook και να βάζεις ψεύτικα στοιχεία στο προφίλ σου. Μεγάλο ποσοστό χρησιμοποιεί φωτογραφίες με φίλους (85%) ή άσχετες (35%). Δυστυχώς όμως υπάρχει ένα 20% που χρησιμοποιεί προκλητικές ή φωτογραφίες με μαγιό και ένα 23% προσωπικές φωτογραφίες. **Οι μαθητές φανερώνουν με τις απαντήσεις τους πως δεν έχουν συνειδητοποιήσει τους κινδύνους που ελλοχεύουν σε αυτή τη συνήθειά τους.**
- 2 στους 3 μαθητές έχουν περισσότερους από 700 φίλους στο facebook. (15% μέχρι 1500 και ένα 10% πάνω από 1500!!). Τα κριτήρια με τα οποία κάνουν κάποιον φίλο ποικίλουν: αν κάποιος είναι φίλος φίλου (70%), το φύλο (20%), η ομορφιά (25%). Η διαγραφή φίλων είναι πολύ συχνό φαινόμενο, 3 στους 4 έχουν διαγράψει φίλους (λιγότερους από 5 μέχρι και περισσότερους από 100- ισοσταθμισμένες απαντήσεις). Οι σπουδαιότεροι λόγοι είναι η εξύβριση (50%) και η σεξουαλική παρενόχληση (44%), ενώ η απειλή ακολουθεί με 31%. Από την άλλη μεριά οι μαθητές απαντάνε σε πολύ μεγάλο ποσοστό ότι οι πραγματικοί φίλοι που έχουν εκτός Facebook δηλαδή στην καθημερινή τους ζωή είναι σε ποσοστό 55% πάνω από 20 (με απαντήσεις 20% πάνω από 50 και 15% πάνω από 100!!!). **Αυτό αναδεικνύει το γεγονός ότι οι έφηβοι συγχέουν τους φίλους με τους γνωστούς, ακόμα και στην πραγματική ζωή. Παρόλα αυτά στην επιλογή φίλων εκτός Facebook τα κριτήρια είναι διαφορετικά να ταιριάζουν οι χαρακτήρες (75%) και κοινά ενδιαφέροντα (62%). Να σημειώσουμε ότι ένα ποσοστό 16% συμπλήρωσε την απάντηση «εξωτερική εμφάνιση» χωρίς να υπάρχει. Επίσης μοιρασμένες οι απαντήσεις για τις αντιπαραθέσεις με τους φίλους με κυριότερες αιτίες την κοροϊδία, τον τσακωμό και την εξύβριση, δηλαδή πιο ουσιαστικές αιτίες.**

Συμπεράσματα - 3

- Δε νιώθουν ασφαλείς σε τέτοιους ιστόχωρους (73%), σε πολύ μεγάλο ποσοστό (85%) έχουν την άδεια των γονιών τους, αλλά μόνο το 40% από αυτούς έχουν διαβάσει τους όρους χρήσης.
- Οι περισσότεροι (64%) δηλώνουν πως δεν θα συναντούσαν κάποιον που γνωρίζουν μέσω facebook αλλά ένα 30% δυστυχώς απαντά θετικά. **Μάλιστα καταγράφονται και 18 περιστατικά όπου κάποιος τους έχει ζητήσει να συναντηθούν και μάλιστα αυτό έχει συμβεί περισσότερες από μια φορές (κατά μέσο όρο 3).**
- Οι μισοί μαθητές έχουν αφαιρέσει προσωπικές πληροφορίες για λόγους ασφάλειας και προστασίας.
- Το 30% απαντά πως έχει **κάποια δυσάρεστη εμπειρία** από το facebook. Αυτές οι εμπειρίες είναι κυρίως εξύβρισης (67 περιστατικά στις 25 θετικές απαντήσεις), αλλά και σεξουαλικής παρενόχλησης (6 περιστατικά), κλοπής ή κακόβουλης χρήσης φωτογραφιών, απειλής (4) αλλά και αξιοποίησης προσωπικών στοιχείων για προσέγγιση (4).
- Σε περίπτωση ενός δυσάρεστου συμβάντος μόνο 1 στους 2 θα απευθύνονταν στους γονείς του. Οι υπόλοιποι (38%) σε φίλους (που έχουν την ίδια ενημέρωση) ή και πουθενά. Και δυστυχώς μόνο οι μισοί **θεωρούν πως η ενημέρωση που έχουν δεν είναι ικανοποιητική.** Μάλιστα οι απαντήσεις που δίνουν για το από πού θα ήθελαν να ενημερωθούν αποδεικνύουν ότι κατά βάθος και οι ίδιοι αισθάνονται πως η ενημέρωση είναι ελλιπής και **προσδιορίζουν το σχολείο ως το φορέα που θα επιθυμούσαν να το αναλάβει** (με 51%). Στη συνέχεια απαντούν 36% «Από τα Μ.Μ.Ε. (τηλεόραση, ραδιόφωνο)», 35% «Από το διαδίκτυο», 31% «Από τους γονείς μου», και 22% «Από έντυπα (εφημερίδες, περιοδικά)» ενώ ένα 6% δεν ενδιαφέρεται να ενημερωθεί. Μάλιστα βαθμολογούν με **ψηλό βαθμό αξιοπιστίας** σε αυτή την ενημέρωση (σχεδόν 4 στα 5) το **σχολείο και τους γονείς** αναδεικνύοντας έτσι την ανάγκη γονείς και σχολείο να έλθει πιο κοντά τους – μέσα από την ενημέρωση – σε αυτό που για αυτούς σήμερα αποτελεί κομμάτι της κοινωνικής τους ζωής.

Πρόταση

- Ενημέρωση – Συζήτηση
- Στάση απέναντι στο facebook:

"Όσος δισταγμός και επιφυλακτικότητα υπάρχει για τη διαφύλαξη των προσωπικών δεδομένων στην πραγματική ζωή, όταν γνωρίζει κανείς νέα άτομα, τόσο και ακόμα περισσότερο θα πρέπει να υπάρχει κατά τη διαδικτυακή συναναστροφή, λόγω της έλλειψης άμεσης επαφής και ταυτοποίησης των στοιχείων του συγκεκριμένου προσώπου."